

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ในการบริหารจัดการเรียนรู้
ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Situational Leadership Study of School Administrators Under the Chiang Rai Secondary Educational Service Area
Office in learning management Under the situation of the corona virus epidemic 2019

วินัย คำยันต์ Winai Khamyan¹

สมเกียรติ ตุ่นแก้ว Somkiet Tunkaew²

สุวดี อูปปินใจ Suwadee Ouppinjai³

บทคัดย่อ

การศึกษางานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาที่ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำนวน 85 คน ขอบเขตที่ใช้ศึกษา ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ทางของผู้บริหารสถานศึกษา 2)การบริหารจัดการเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความถี่ นำเสนอในรูปตารางพร้อมคำอธิบายประกอบ ผลการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกรายด้านพบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 ด้าน คือผู้นำแบบสั่ง ผู้นำแบบสนับสนุน ผู้นำแบบมีส่วนร่วม ผู้นำแบบมุ่งผลสำเร็จอยู่ในระดับมากทุกด้าน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2563) Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (2020).

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก) Lecturer of the Master of Education (Educational) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Advisor)

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวดี อูปปินใจ (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม) Assistan Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Co Advisor)

2. การบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับมาก

3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ , การบริหารจัดการเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

Abstract

Study this research It is a quantitative research. The purpose of this study was to study the level and compare the situational leadership that affects the efficiency of learning management. under the circumstances The spread of coronavirus disease 2019 by school administrators Under the Office of Secondary Education Service Area The population used in the study were school administrators. Under the Chiang Rai Secondary Educational Service Area Office, there were 85 people. 2) Management of learning under the circumstances The study instrument was a questionnaire on the situational leadership of school administrators in learning management. Under the situation of the corona virus epidemic 2019 under the Chiang Rai Secondary Educational Service Area Office The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, T test One-way ANOVA Standard Deviation and Frequency Value It is presented in a tabular form with annotations. The results of the study found that

1. Situational Leadership of School Administrators in Learning Management Under the situation of the corona virus epidemic 2019 under the Chiang Rai Secondary Educational Service Area Office Overall, the average is at a high level. When separated by aspects, it was found that The school director has four aspects of situational leadership, namely command leadership. Support Leader participant leadership Success-oriented leaders are at a high level in every aspect.

2. Learning Management Under the situation of the corona virus epidemic 2019 under the Chiang Rai Secondary Educational Service Area Office At a high level in every item which is consistent with the intended purpose When considering the items, it was found that Every item is very high level.

3. Comparison of Situational Leadership of School Administrators in Learning Management Under the situation of the corona virus epidemic 2019 under the Chiang Rai Secondary Educational Service Area Office Overall, the relationship was not different.

Keyword.: Situational Leadership, Learning Management under the Coronavirus 2019 Epidemic Situation, Chiang Rai Secondary Educational Service Area Office

บทนำ

ผลกระทบจากภาวะวิกฤตโควิด-2019 นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ ของหลายประเทศทั่วโลก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การท่องเที่ยว การดำรงชีวิต รวมถึงการจัดการศึกษา ถือเป็นผลกระทบที่กระตุ้นให้เกิดนวัตกรรม การเรียนรู้ การปรับตัวของมนุษย์ทุกคน ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การใช้ชีวิตการอยู่ร่วมกันในสังคม การเรียนรู้ ทั้งนี้ สถาบันการศึกษาศึกษาเป็นแหล่งจัดการเรียนรู้ จำเป็นต้อง ปรับตัว และเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ของนักศึกษาครั้งใหม่ นอกจากนี้ มีความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่สนับสนุนทรัพยากร เพื่อการเรียนรู้ ให้สามารถก้าวข้ามวิกฤตดังกล่าวไปได้ อาจารย์จึงต้องพัฒนาตนเอง อย่างเร่งด่วน ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งสร้างระดับชาติที่มีคุณภาพ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวในสังคมยุคใหม่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งกำลังจัดทำแผนการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูป ประเทศด้านการศึกษา ประเด็นที่ 7 เรื่องการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล ได้เล็งเห็นถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปปรับ ประยุกต์ใช้ในการวางแผน กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติดังนี้ (1) ควรออกแบบหรือดำเนินนโยบายควรรออยู่บนพื้นฐานของข้อมูลและการสำรวจความต้องการทั้งจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ทุกหน่วยงานตั้งแต่ระดับนโยบายไปจนถึงระดับปฏิบัติควรมีแผนสำรองและมาตรการการจัดการเรียนการสอนเพื่อรองรับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในรอบที่ 2 หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (2) นโยบายควรมีความหลากหลายและตอบโจทย์ความต้องการในแต่ละบริบทพื้นที่ (3) ควรมีการสื่อสารถึงนโยบายอย่างชัดเจนในแง่ของการดำเนินการการปฏิบัติ และบทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่วางไว้(4) เปลี่ยนบทบาทของกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นผู้สนับสนุน โดยผลักดันให้เขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานในพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการหลัก และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนการสอน (5) จัดให้มีการทดสอบระบบก่อนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์จริง เพื่อนำปัญหาและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและการจัดการเรียน การสอนต่อไป (6) ควรมีการประยุกต์ใช้โปรแกรมออนไลน์ที่ให้บริการโดยทั่วไป อาทิ Zoom Google Meet Microsoft Team ในกรณีที่สามารถใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ และให้ความรู้ถึงกระบวนการใช้งาน (7) จัดให้มีการเรียนการสอนออนไลน์ในรูปแบบที่หลากหลาย อันได้แก่ DLTV โปรแกรมออนไลน์ (Zoom Google Meet Microsoft Team) สื่อการเรียนการสอนแบบ offline การจัดการเรียนการสอนผ่านการสนทนาสด (LIVE) เป็นต้น (8) ในกรณีโรงเรียนที่ห่างไกล หรือไม่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ควรจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตามปกติ แต่ให้ปฏิบัติตามมาตรการของ กระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด (9) ในกรณีที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ ควรมีการสนับสนุน ผู้เรียนเพิ่มเติมในส่วนอื่น อาทิ อาหารกลางวัน ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นในกรณีผู้เรียนที่มีฐานะลำบาก (10) ควร สร้างเจตคติใหม่ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง (11) ควรออกแบบหลักสูตร โครงสร้างเวลาเรียน และกระบวนการติดตามประเมินใหม่ โดยการกระชับหลักสูตรและปรับให้สอดคล้องกับ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (12) เมื่อมีการเรียนการสอนตามปกติ อาจประยุกต์ใช้มาตรการเตรียมพร้อมสำหรับ “เปิดโรงเรียน” หลังสถานการณ์โควิด -19 ในประเทศอิสราเอล นอร์เวย์ ญี่ปุ่น เดนมาร์ก สาธารณรัฐประชาชนจีน และได้หวน 11 ขั้นตอน ดังที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ หากสามารถ

ดำเนินการได้ควรจัดให้การเรียนการสอนออนไลน์เป็นหนึ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อเพิ่มช่องทางในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน และถือเป็นการตอบสนองแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตในอนาคต

การบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหาร สถานศึกษา

ในฐานะผู้แปลงนโยบายสู่การปฏิบัติและผู้ประสานกิจกรรมของสถานศึกษามีบทบาท

หน้าที่ในการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้การปฏิบัติงานของ บุคลากรในสถานศึกษา เป็นไปอย่างสะดวก

กล่าวคือเป็นทั้งผู้เริ่ม ผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ผู้ประสานงาน เพื่อให้บุคลากรใน

สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และมีหน้าที่ในการที่ต้องวิเคราะห์ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษา

สามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายและวิสัยทัศน์ ที่ร่วมกันกำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

นอกจากนี้การบริหารสถานศึกษาในยุคของ

การปฏิรูปและการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542

ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาจากกระทรวง ส่วนกลาง

ไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุดโดยมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นหน่วยงานสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก

และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549, หน้า 56)

จากการกระจายอำนาจดังกล่าวทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อการบริหารการศึกษามากขึ้น

ซึ่งการบริหารจะสำเร็จหรือล้มเหลวนั้นขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน

ทั้งในด้านศาสตร์แห่งการบริหารเฉพาะตนและศิลป์ในการบริหารการจัดการที่เหมาะสม

ซึ่งความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษามีได้อยู่ ที่กฎหมายแต่ ขึ้นอยู่ กับความเข้าใจ ความจริงใจ

และภาวะผู้นำของผู้มีอำนาจรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของประเทศด้วย (สมาน อัครภูมิ, 2551, หน้า 28) ความเป็นผู้นำ

หรือที่เรียกว่า ภาวะผู้นำนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงาน และการจัดองค์การทั้งทางภาครัฐและเอกชน

โดยภาวะผู้นำนั้นจะมีผลกระทบต่อการทำงาน ขององค์กรโดยตรง

คือถ้าผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าเป็นผู้มีความเป็นผู้นำในตัวกิจการงานของ หน่วยงานก็จะดำเนินไปได้โดยราบรื่นและก้าวหน้า

เพราะผู้นำเป็นตัวการแห่งการเปลี่ยนแปลงใน หน่วยงาน (ขนิษฐา โพธิ์สินธุ์ , 2550, หน้า 1)

บุคคลที่สามารถจูงใจให้บุคลากรทั้งหลายนำศักยภาพ มาใช้ได้มากที่สุดคือผู้นำองค์กร

เพราะผู้นำคือบุคคลที่จูงใจให้บุคคลอื่นกระทำในสิ่งที่ เป็น

ประโยชน์ต่อองค์กรอย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (ไพโรจน์ ผลทิพย์ 2555, หน้า 2)

ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถบริหารงานได้ดีต้องมีภาวะผู้นำซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานกล่าวคือ

นอกจากผู้นำจะเป็นบุคคลสร้างบรรยากาศในองค์กรให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานแล้วงานจะดำเนินไปด้วยดีบรรลุวัตถุประสงค์แล้ว

ยังขึ้นอยู่กับ ศิลปะในการบริหารงานของผู้นำในการบริหารงาน นอกจากนี้ ผู้นำมีอิทธิพลเหนือความคิดของ

สมาชิกเกี่ยวกับ เป้าหมายของงาน เป้าหมายส่วนบุคคล และทางที่จะนำไปสู่ เป้าหมายนั้นพร้อมกัน นั้น ผู้นำ

จะมีประสิทธิผลเมื่อได้รับการยอมรับความพึงพอใจแรงจูงใจจากสมาชิกในหน่วยงานนั้น ซึ่งแนวคิดนี้

มาจากพื้นฐานของทฤษฎีความคาดหวังพฤติกรรมผู้นำตามทฤษฎีวิธีทำงาน-เป้าหมาย มีองค์ประกอบที่เด่น ๆ ของภาวะผู้นำ 4

แบบ คือ 1) ภาวะผู้นำแบบบงการผู้นำ แบบนี้จะใช้ พฤติกรรมของตนแสดงให้เห็นว่า

เขาคาดหวังอะไรจากสมาชิกให้แนวทางหรือแนะแนวว่า ควรจะทำอะไร ทำอย่างไร

และขอร้องให้สมาชิกให้สมาชิกปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้ 2) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน

เป็นผู้นำที่ใช้พฤติกรรมแบบความเป็นมิตรกับสมาชิกและเห็นอกเห็น ใจในความเป็นอยู่

จึงทำให้บรรยากาศแห่งความเป็นมิตรเกิดขึ้นในกลุ่มทำงาน 3) ภาวะผู้นำแบบมี ส่วนร่วม

เป็นผู้นำที่ใช้พฤติกรรมในการให้คำปรึกษาร่วมกับสมาชิกและนำเอาแนวคิดของกลุ่มมา พิจารณาก่อนการตัดสินใจ 4)
ภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ เป็นผู้นำที่ใช้พัฒนาตนเองได้ในการ
การบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลนั้นผู้บริหารจะต้องตระหนักในบทบาทหน้าที่แสวงหา ความรู้และข้อมูลใหม่อยู่เสมอ
เพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับ สภาพการณ์ในขณะนั้น
การสำรวจความเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางที่พึงประสงค์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดำเนินการศึกษา
เพื่อจะได้นำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ สูงสุด อันเป็นผลดีมาสู่สถานศึกษา
และตัวนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถตามที่หลักสูตรกำหนด
ซึ่งกระบวนการดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างมาก (ศศิวิมล สุขทนารักษ์ 2554)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว
ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเรียน
รู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา
2019 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมากที่สุด
เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์
การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการเรียนรู้
ภายใต้สถานการณ์ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ด้านความรู้

ได้ทราบถึงระดับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์
การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

2. ด้านการนำไปใช้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์
ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ภายใต้สถานการณ์
การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2.2 สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาศึกษาเชียงราย สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปปรับปรุงและพัฒนา
ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานภายใต้สถานการณ์
การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อม
ต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์
การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้

เป็นเรื่องศึกษาระดับและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย มีขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เรื่องศึกษาระดับและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ได้กำหนด ประเด็นเนื้อหาที่จะทำการวิจัย ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ทางของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การบริหารจัดการเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ขอบเขตด้านประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำนวน 85 คน

2.2 ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้โดยการดำเนินการดังนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำนวน 85 คนโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งหมด

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 6 มีรายละเอียด ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำนวน 85 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรและรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ผู้ศึกษานำหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำนวน 41 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา 2) ผู้ศึกษาได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 85 ฉบับ ไปถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำนวน 85 ด้วยระบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และกำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนภายใน 15 วัน 3) ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบ พบว่ามีความครบถ้วนสมบูรณ์ทุกฉบับ และ 4) ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อดำเนินการเปรียบเทียบตามขั้นตอนของการศึกษาต่อไป

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ผู้นำแบบสนับสนุน ผู้นำแบบสั่งการ และผู้นำแบบมีส่วนร่วมตามลำดับ

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ผลปรากฏดังนี้

2.1

ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามเพศ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นผู้นำแบบสั่งการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2

ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามอายุ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า

ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.4

ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยจำแนกตาม ประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันพบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ผลปรากฏดังนี้

3.1 การบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามเพศ พบว่า การบริหารจัดการเรียนรู้

ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 การบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามอายุ พบว่า

การบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 การบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายโดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า

การบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.4 การบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามประสบการณ์ ทำงาน

โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การศึกษาอิสระเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งผลของการวิจัยนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกรายด้านพบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 ด้าน คือผู้นำแบบสั่ง ผู้นำแบบสนับสนุน ผู้นำแบบมีส่วนร่วม ผู้นำแบบมุ่งผลสำเร็จอยู่ในระดับมากทุกด้าน และมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเป็นผู้ที่มุ่งมั่นในการบริหารและปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ

มีการศึกษาหาความรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

นอกจากนี้ผู้บริหารมีการคัดเลือกมาจากวิธีการที่มีคุณภาพทำให้ได้ผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่

ให้การสนับสนุนบุคลากรให้ความใส่ใจและปรารถนาดีต่อผู้ร่วมงาน มุ่งสร้างความเป็นมิตร

ยอมรับในความคิดของบุคลากรจึงทำให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับทฤษฎีวิถีทางสู่เป้าหมายของ

House and Mitchell (1974, pp. 81-97) ที่กำหนดว่า ผู้นำที่ดีต้องมีความยืดหยุ่นโดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์

สอดคล้องกับงานวิจัยของกวิสรา

ชูทอง(2560)

ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับธนากร แก่นเกษ (2560) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับบัญชา บุญบำรุง (2561) ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่าภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือผู้นำ แบบมุ่งผลสำเร็จ รองลงมาคือผู้นำ แบบสนับสนุน อาจเป็นเพราะข้าราชการครูผู้สอนในสถานศึกษาเห็นว่าผู้บริหารมีการตั้งเป้าหมายที่ทำท้ายไว้ในกรปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ตลอดจนให้ความเป็นมิตร มีการจัดสวัสดิการแก่ผู้บังคับบัญชา และให้ความเป็นธรรมกับทุกคนจนทำให้เกิดการยอมรับและยินยอมที่จะปฏิบัติตามคำสั่งโดยปราศจากข้อสงสัย สอดคล้องกับแนวคิดของ เฟรนช์ และราเวน (French & Raven, 1968) ที่กล่าวว่า มนุษย์ต้องการทำสิ่งที่ดีให้กับบุคคลที่ตนชื่นชอบเป็นพิเศษ รวมถึงยินยอมที่จะปฏิบัติตามคำร้องขอของผู้นั้นอย่างเต็มใจ ทั้งนี้ผู้ที่มีอำนาจต้องใช้อำนาจมีความชอบธรรม ภายใต้ขอบเขตของอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย และสามารถเป็นที่พึ่งพาในการทำงานของลูกน้องได้เป็นอย่างดี (Yukl, 1998) ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริรัตน์ ปัญญาวงศ์ (2552) ยุกา จันทะบุตร (2553) และสุนทร วรรณไพเราะ (2550) ที่พบว่า ผู้บริหารมีการใช้อำนาจจริง อยู่ในระดับมาก

2.จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับมาก

แสดงให้เห็นว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย สามารถปฏิบัติงานตามแบบแผนที่ผู้บริหารวางนโยบายไว้

ข้าราชการครูและเพื่อนร่วมงานร่วมมือกันทำงานด้วยความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ข้าราชการครูได้รับมอบหมายงานตรงตามความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศิลป์ ศรีเรืองโร (2554) ศึกษาปัจจัยการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ปทุมธานี เขต 2 พบว่า ปัจจัยจูงใจมีการปฏิบัติอยู่มาก ได้แก่ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการยอมรับนับถือ และด้านที่มีระดับปฏิบัติปานกลาง

ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้า และด้านสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับ ชัยญานุช ปิ่นทองคำ (2555) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานของข้าราชการครูกับประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง พบว่า การปฏิบัติงานของข้าราชการครูด้านแรงจูงใจ ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การยอมรับนับถือ ความรับผิดชอบความก้าวหน้า ลักษณะงานและความสำเร็จของงาน แรงจูงใจด้านปัจจัยเกื้อหนุนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นโยบายและการบริหาร การปกครองบังคับบัญชา ด้านสภาพการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านการเงิน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

มีการประกาศให้โรงเรียนหยุดการจัดการเรียนการสอนเป็นระยะๆ

และยังมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนตามสถานการณ์ตลอดเวลา

ซึ่งในเรื่องดังกล่าวบางเรื่องยังไม่มีความชัดเจนและมีความคลุมเครือเกิดความยุ่งยากไม่แน่ใจในการปฏิบัติงานดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้กำหนดชี้ชัดถึงสิ่งที่ให้ครูผู้สอนปฏิบัติ กำหนดเป้าหมาย วางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดระเบียบต่าง ๆ ผู้บริหารมีอำนาจการตัดสินใจเพียงผู้เดียวรวมถึงการกำหนด ระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้กับครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญโรม ลามุล (2551) ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพภาวะผู้นำแบบวิถีทาง-เป้าหมายในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร

พบว่าภาวะผู้นำแบบสั่งการอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับศิริพร อินนะรา (2555)

ได้วิจัยเรื่องแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง ซึ่งพบว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาแบบสั่งการอยู่ในระดับมาก รวมทั้งสอดคล้องกับผ่องฉวี มณีรัตนพันธุ์ (2552) ได้วิจัยเรื่อง

ความต้องการแบบผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยองพบว่า

ความต้องการแบบผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาของครูด้านผู้นำแบบอำนวยการอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับธนกร แก่นเกษ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง

ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3.จากผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเรียนรู้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

มีการบริหารจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการระหว่างเปิดเรียนตามที่กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ครอบคลุมทุกมิติอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19)

โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน ครูและบุคลากรในสถานศึกษาสูงสุด

ทั้งนี้คุณภาพผู้เรียนยังคงต้องเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา จำนวน 14 มาตรฐาน ให้โรงเรียนดำเนินการดังนั้น

จึงเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารจัดการเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และเป็นระบบ มีการกำหนดเป้าหมายในการทำงานอย่างชัดเจนเพื่อให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดในการดำเนินงานผู้บริหารต้องกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายเน้นการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผล

แสวงหาแนวทางการปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและตั้งความคาดหวังที่มีมาตรฐานสูงในความสำเร็จต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในการบริหารงานผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์

สอดคล้องเหมาะสมกับงานและบุคลากรได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ผู้อำนวยการสถานศึกษาในยุคใหม่มีความตื่นตัวในการที่จะพัฒนาตนเองเพื่อให้มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ สร้างความเข้มแข็งให้องค์กร ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเรียนรู้

ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทัศนคติและแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพ รวมถึงการใช้อำนาจด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงาน เพื่อเป็นแรงกระตุ้นโดยตั้งเป้าหมายให้ผู้ร่วมงานได้ทำงานอย่างเต็มความสามารถ และคอยให้สนับสนุนการปฏิบัติงานอันจะก่อให้เกิดบรรยากาศและความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี

สอดคล้องกับ เฮอร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959) กล่าวว่า ปัจจัยจูงใจที่เป็นปัจจัยที่นำสู่ทัศนคติในทางบวก เพราะทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีลักษณะสัมพันธ์กับเรื่องของงานโดยตรงนั้น คือความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดของตน

คือเป้าหมายสูงสุดของมนุษย์ส่วนปัจจัยเกื้อหนุนนี้เป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน และมีหน้าที่ป้องกัน หรือค้ำจุนไม่ให้เกิดความท้อถอยไม่อยากทำงานนั้น

ซึ่งมีลักษณะเป็นภาวะแวดล้อมหรือส่วนประกอบของงาน ปัจจัยนี้อาจนำไปสู่ความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน เช่นเดียวกับ เวอร์เทอร์ และเดวิส(Werther & Davis, 1998) ที่กล่าวว่า การบริหารงานในองค์กรให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องใช้แรงจูงใจให้พนักงานทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว

ผู้บริหารองค์กรสามารถเลือกใช้แรงจูงใจได้ตามสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ กนวรรณ อ่อนศรี (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของข้าราชการครูปฏิบัติการสอน

โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดสระแก้ว พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

เป็นเพราะว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจะมีมาก หรือน้อยขึ้นอยู่กับการใช้อำนาจของผู้บริหารเป็นผู้กำหนด

จึงทำให้ผู้บริหารสามารถใช้อำนาจที่ตนเอง มีอยู่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ เช่นเดียวกัน ชานน ตรงดี (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการทำงานของครูทั้งนี้

เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีใบประกอบวิชาชีพ ความก้าวหน้าในอาชีพขึ้นอยู่กับผลงานและการพัฒนาตนเอง

จึงทำให้ผู้บริหารยุคใหม่ที่ได้รับการอบรมพัฒนา เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง

เตรียมความพร้อมรับมือสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนไปอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.

ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมเป็นผู้วางแผนการบริหารจัดการเรียนรู้ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีการอธิบายหรือแจ้งครูผู้สอนทราบถึงความคาดหวังของโรงเรียนพร้อมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนอย่างชัดเจนและให้ความไว้วางใจครูผู้สอนในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน

2. ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพทั้งในเรื่องของการศึกษาต่อการอบรมพัฒนาตนเอง และการฝึกฝนทักษะในเรื่องต่าง ๆ

3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย แนวทางในการปฏิบัติงานของโรงเรียน

4. ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ผู้บริหารควรการมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถ ความถนัดของครูแต่ละคน แสดงความเชื่อมั่นในความสามารถของครูและติดตามดูแล ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1.

ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

2. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ตามการรับรู้ของนักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

3.

ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

รายการอ้างอิง

กวิสรา ชูทอง. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัด ปราจีนบุรีธานี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและ พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กรรณา บุญแก้ว. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพผลของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอวังสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1.(งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ , มหาวิทยาลัยบูรพา.

กตима ปรีดีดิถก. (2532). การบริหารและการนเทศการศีกษาเบือ่งต้นน. กรุงเทพมทานคร :

อักษรบัณทิต.

กรมควบคุมโรค, กระทรวงสาธารณสุข. (2563). รายงานสถานการณโรคติดเชือไวรัสโคโรนา 2019

โดยศูนยปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค ฉบับที่ 121 วันที่ 3 พฤษภาคม 2563.

เขือถึงไดจาก [https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/situation/situationno121-](https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/situation/situationno121-030563nn.pdf)

030563nn.pdf

กรมอนามัย, กระทรวงสาธารณสุข. (2563). คําแนะนำสำหรับผู้สูงอายุ ในสถานการณการระบาด ของโรคติดเชือไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19).

กัลยาณี บัณทิตชิต. (2557). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศีกษาในอำเภอเขาสมิงสังกัดสํานักงาน เขตพื้นที่การศีกษา ประถมศีกษাত্রาต. (งานนินพณการศีกษามหาบัณทิต), สาขาวิชาการบริหารการศีกษา, คณะศีกษาศาสตร , มหาวิทยาลัยบูรพา.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศศักดิ์. (2544). ปันสมองของชาติ : ยุทธศาสตรปฏิรูปการศีกษา. กรุงเทพมทานคร : ส. เอเชีย เพรส (1989).

เกษร คงเมือง. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับ ประสิทธิผลของโรงเรียน ชลกันยานุกูลสังกัดสํานักงานเขตพื้นที่การศีกษา มัธยมศีกษา เขต 8. (งานนินพณการศีกษามหาบัณทิต), สาขาวิชาการบริหารการศีกษา, คณะศีกษาศาสตร , มหาวิทยาลัยบูรพา.

จริยา บุญมา. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศีกษากับ ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหว็ดฉะเชิงเทรา. (งานนินพณการศีกษา มหาบัณทิต), สาขาวิชาการบริหารการศีกษา, คณะศีกษาศาสตร , มหาวิทยาลัยบูรพา.

จิตรา กาญจนวิบูลย์ . (2539). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศีกษาในทศณะ ของผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการโรงเรียน สํานักงานการประถมศีกษาจังหว็ด กาญจนบุรี. (วิทยานินพณ ครุศาสตรมหาบัณทิต), ภาควิชาบริหารการศีกษา บัณทิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

จิรวรรณ มาดี. (2537). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารงานโรงเรียนประถมศีกษา สังกัด กรุงเทพมทานคร. กรุงเทพมทานคร : อักษรบัณทิต. .

ผู้เขียนบทความ

ชื่อ - สกุล	นายวินัย ค่ายันต์
วัน เดือน ปีเกิด	16 กันยายน 2535
สถานทีเกิด	อำเภอเชียงม่วน จังหว็ดพะเยา
ที่อยู่ปัจจุบัน	75 หมู่ 3 ตำบลจอมพระ อำเภอท่าวังผา จังหว็ดน่าน
ประวัติการศีกษา	
พ.ศ. 2543	ระดับมัธยมศีกษาปีที่ 3 โรงเรียนเชียงม่วนวิทยาคมคม จังหว็ดพะเยา
พ.ศ. 2546	ระดับมัธยมศีกษาปีที่ 6 โรงเรียนเชียงม่วนวิทยาคมคม จังหว็ดพะเยา
พ.ศ. 2550	ระดับปริญญาตรี สาขาดนตรีศีกษา ครุศาสตรบัณทิต

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
พ.ศ. 2563 กำลังศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ประวัติการทำงาน

5 พฤษภาคม 2560 – 5 พฤษภาคม 2562

ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย โรงเรียนวาวีวิทยาคม

อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

6 พฤษภาคม 2563 - 19 ปัจจุบัน

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนวาวีวิทยาคม

อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย